

Sygnatura akt: V GC 552/20

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 06 listopada 2020 r.

**Sąd Rejonowy w Kaliszu w V Wydziale Gospodarczym** w składzie:

**Przewodniczący:** sędzia Katarzyna Górna-Szuława

po rozpoznaniu w dniu 06 listopada 2020 r. w Kaliszu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa: (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K.**

przeciwko: (...) **Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w O. W..**

### **o zapłatę**

1. zasądza od pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w O. W.. na rzecz powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 6.532,13 zł (sześć tysięcy pięćset trzydzieści dwa złote 13/100) z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 07 sierpnia 2019r. do dnia zapłaty,

2. zasądza od pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w O. W.. na rzecz powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwotę 400,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu,

sędzia Katarzyna Górna-Szuława

**Sygn. akt V GC 552/20**

## UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 20 grudnia 2019 r. (data stempla pocztowego) powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. reprezentowana przez prokurenta wystąpiła do Sądu Rejonowego Katowice-Wschód w Katowicach VII Wydziału Gospodarczego o zasądzenie w postępowaniu upominawczym od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością Spółki komandytowej z siedzibą w O. W.. kwoty 6.532,13 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 07 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty oraz kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż w ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej zleciła pozwanej wykonanie usługi transportowej na trasie S. (NO) – K. (PL). Pozwana wykonała zlecenie i wystawiła powódce fakturę VAT za jego wykonanie, którą powódka uregulowała w całości. Następnie, omyłkowo opłaciła ją ponownie. Powódka wskazała, że wzywała pozwaną do zwrotu nadpłaconej kwoty, jednakże bezskutecznie. Podniosła, że domaga się również odsetek ustawowych od dochodzonej należności, od dnia następnego po wskazanym w wezwaniu do zapłaty.

Postanowieniem z dnia 16 stycznia 2020 r. wydanym w sprawie sygn. akt VII GNc 4651/19 Sąd Rejonowy Katowice-Wschód w Katowicach VII Wydział Gospodarczy stwierdził swoją niewłaściwość miejscową i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w K. V Wydziałowi Gospodarczemu.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 07 kwietnia 2020 r. wydanym

w sprawie sygn. akt V GNc 818/20 Starszy Referendarz Sądowy uwzględnił roszczenie powódki.

Z przedmiotowym rozstrzygnięciem nie zgodziła się pozwana reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika i w dniu 12 maja 2020 r. (data wpływu) złożyła sprzeciw, w którym wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Podniosła zarzut braku podstaw do wytoczenia powództwa, braku wykazania zasadności roszczenia, przemilczenia istotnych okoliczności sprawy oraz przedawnienia roszczenia.

W uzasadnieniu sprzeciwu pozwana wskazała, że po tak długim czasie i przekształceniu formy prawnej nie jest w stanie stwierdzić, czy dwukrotnie otrzymała od powódki wynagrodzenie za wykonaną usługę. Podniosła, że nawet jeżeli powódka zapłaciła dwukrotnie, to winna mieć świadomość, że za drugim razem nie była do tego zobowiązana.

W odpowiedzi na sprzeciw z dnia 20 lipca 2020 r. (data wpływu) powódka podtrzymała dotychczasowe stanowisko w sprawie.

**Sąd ustalił, następujący stan faktyczny:**

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Pozwana E. (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością Spółka komandytowa z siedzibą w O. W.. jest wpisana do rejestru przedsiębiorców prowadzonego w ramach Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Powstała w wyniku przekształcenia (...) spółki cywilnej w O. W..

(fakty bezsporne).

W ramach prowadzonej przez siebie działalności gospodarczej powódka zleciła pozwanej wykonanie usługi transportowej na trasie S. (NO) – K. (PL). Pozwana wykonała przewóz zgodnie z łączącą strony umową.

(fakty bezsporne, a nadto zlecenie przewozu k. 13-14, list przewozowy CMR k. 15).

W dniu 22 lutego 2016 r. pozwana wystawiła na rzecz powódki fakturę VAT nr (...) na kwotę 6.532,13 zł brutto.

(fakty bezsporne, a nadto: faktura VAT k.16).

Dnia 17 maja 2016 r. powódka uregulowała na rachunek bankowy pozwanej wskazany w fakturze kwotę 6.532,13 zł.

(dowód: potwierdzenie przelewu k. 17).

W dniu 23 maja 2016 r. powódka ponownie przełała na rachunek bankowy pozwanej wskazany w fakturze kwotę 6.532,13 zł.

(dowód: potwierdzenie przelewu k. 18, 92).

Pismem z dnia 22 lipca 2019 r. powódka wezwała pozwaną do zwrotu kwoty 6.532,13 zł z tytułu podwójnej wpłaty na poczet faktury VAT nr (...) w terminie 7 dni od daty doręczenia wezwania. Wezwanie nadano na pocztę w dniu 24 lipca 2019 r. Pozwana odebrała je w dniu 29 lipca 2019 r.

(dowód: wezwanie do zapłaty k. 17, wyciąg z pocztowej książki nadawczej k. 20-23, śledzenie przesyłek T., e-mail k. 54).

Pozwana nie dokonała zwrotu żądanej przez powódkę kwoty.

(fakt bezsporny).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów załączonych do akt przez strony, które uznał za wiarygodne w całości. Ich autentyczność oraz prawdziwość stwierdzonych w nich faktów nie budziła jego wątpliwości, nadto nie zostały zakwestionowane przez strony procesu (art. 210§2, 229 i 230 kpc).

Na rozprawie w dniu 17 sierpnia 2020 r. pełnomocnik pozwanej spółki cofnął wniosek o przesłuchanie jej przedstawiciela w charakterze strony, dlatego Sąd nie przeprowadził tego dowodu.

### **Sąd zważył, co następuje:**

W przedmiotowej sprawie powódka dochodziła od pozwanej zwrotu kwoty 6.532,13 zł z tytułu bezpodstawnego wzbogacenia pozwanej w związku z dwukrotnie opłaconą fakturą VAT nr (...) z dnia 22 lutego 2016 r.

W myśl art. 405 kc kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Dyspozycja art. 405 kc wyznacza trzy podstawowe przesłanki powstania roszczenia o zwrot wzbogacenia, a mianowicie wymaga się, aby: 1) doszło do wzbogacenia majątku jednej osoby, uzyskanego kosztem majątku innej osoby, 2) wzbogacenie i zubożenie pozostawały ze sobą w związku w tym rozumieniu, iż wzbogacenie jest wynikiem zubożenia, a zatem by miały wspólne źródło, oraz 3) aby wzbogacenie nastąpiło bez podstawy prawnej. Brak podstawy prawnej oznacza zaś taką sytuację, w której uzyskanie korzyści majątkowej nie znajduje usprawiedliwienia w przepisie ustawy, ważnej czynności prawnej, prawomocnym orzeczeniu sądowym albo akcie administracyjnym.

Zgodnie zaś z art. 410§2 kc świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Wynagrodzenie za wykonaną przez pozwaną usługę transportową wynosiło 6.532,13 zł. Na taką też kwotę pozwana wystawiła fakturę VAT nr (...). Powódka uregulowała ją na rachunek bankowy pozwanej wskazany w fakturze w dniu 17 maja 2016 r. Wykonała zatem swój obowiązek umowny w całości. Nie była więc zobowiązana wobec pozwanej, gdyż na skutek zapłaty jej zobowiązanie wygasło. Zaś w dniu 23 maja 2016 r. z powodu omyłki ponownie przelała na rzecz pozwanej kwotę 6.532,13 zł. Jednakże w tej dacie brak już było podstawy prawnej do otrzymania przez pozwaną zapłaconej sumy. Zatem kwota ta stanowi świadczenie nienależne.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana podniosła, że powódka dokonując ponownej zapłaty wiedziała, że nie była zobowiązana do świadczenia, zatem nie może żądać jego zwrotu.

W myśl art. 411 pkt 1 kc nie można żądać zwrotu świadczenia, jeżeli spełniający świadczenie wiedział, że nie był do świadczenia zobowiązany, chyba że spełnienie świadczenia nastąpiło z zastrzeżeniem zwrotu albo w celu uniknięcia przymusu lub w wykonaniu nieważnej czynności prawnej.

Zgodnie z ugruntowanym poglądem judykatury i piśmiennictwa spełniający świadczenie nie wie, że nie jest do świadczenia zobowiązany, gdy działa pod wpływem błędu, to znaczy pozostaje w przekonaniu, że spełnia należne świadczenie, podczas gdy przekonanie to nie ma oparcia w okolicznościach lub jest wynikiem mylnego o nich wyobrażenia. Nie ma przy tym znaczenia, przez kogo błąd został wywołany i że spełniający świadczenie, przy dołożeniu należytej staranności mógł się dowiedzieć, że do świadczenia nie jest zobowiązany a nawet, że błąd został zawiniony przez spełniającego świadczenie. Uchylenie się od obowiązku zwrotu nienależnego świadczenia możliwe jest wyłącznie

w sytuacji istnienia po stronie świadczącego wiedzy, a nawet swoistego przekonania, iż nie był on zobowiązany świadczyć (por. wyrok SA w Warszawie z dnia 13 marca 2019 r., V ACa 782/17, wyrok SA w Katowicach z dnia 02 sierpnia 2018 r., I ACa 85/18; wyrok SA w W. z dnia 21 października 2016 r., I ACa 1760/15).

W ocenie Sądu pozwana nie dostarczyła dowodów mogących świadczyć o wcześniejszej pozytywnej wiedzy powódki co do wcześniejszej zapłaty wynagrodzenia za usługę transportową, a tylko w takim wypadku wyłączone byłoby żądanie zwrotu spełnionego nienależnie świadczenia, stosownie do dyspozycji art. 411 pkt 1 kc. Nie wystarczy natomiast samo wskazanie, że spełniająca świadczenie powinna była wiedzieć o braku zobowiązania, jeśli nie jest oczywiste, że tak właśnie było. Wbrew stanowisku pozwanej fakt dysponowania przez powódkę wcześniejszym poleceniem zapłaty za fakturę nie oznacza jeszcze świadomości braku zobowiązania do uregulowania zapłaty. Powinność znajomości dokumentacji nie może być utożsamiana z wykazaniem istnienia po stronie powódki przekonania, iż świadczenie się nie należy i może bez ujemnych konsekwencji prawnych go nie wykonać, a mimo to je spełnia.

Dlatego też Sąd nie podzielił stanowiska pozwanej i uznał roszczenie powódki za uzasadnione w całości.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana podniosła również zarzut przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z treścią art. 118 kc jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej - trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata. Przy czym w myśl art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 kwietnia 2018 r. o zmianie ustawy kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U.

z 2018 r. poz. 1104) do roszczeń powstałych przed dniem wejścia w życie nowelizacji i w tym dniu jeszcze nieprzedawnionych stosuje się od dnia jej wejścia w życie nowe przepisy o przedawnieniu w niej określone.

Natomiast zgodnie z art. 120§1 kc bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Jeżeli wymagalność roszczenia zależy od podjęcia określonej czynności przez uprawnionego, bieg terminu rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stałoby się wymagalne, gdyby uprawniony podjął czynność w najwcześniejszym możliwym terminie. Czynności uprawnionego, o których mówi powołana regulacja, to przede wszystkim wezwanie dłużnika do spełnienia świadczenia w zobowiązaniu bezterminowym, a takim niewątpliwie są zobowiązania z bezpodstawnego wzbogacenia.

W przedmiotowej sprawie roszczenie powódki jest związane z działalnością gospodarczą, podlega więc trzyletniemu okresowi przedawnienia. Powtórna zapłata należności wynikającej z faktury VAT nr (...) miała miejsce w dniu 23 maja 2016 r. Zatem tego dnia najwcześniej powódka mogłaby wezwać pozwaną do zwrotu należności. Przed powołaną wyżej nowelizacją kc roszczenie powódki uległoby zatem przedawnieniu dnia 23 maja 2019 r. Jednakże na jej skutek okres przedawnienia roszczenia wydłużył się do dnia 31 grudnia 2019 r. Zaś pozew został nadany w urzędzie pocztowym w dniu 20 grudnia 2019 r. Tym samym roszczenie powódki nie wygasło i mogło być skutecznie dochodzone przed Sądem.

Mając na uwadze powyższe rozważania faktyczne i prawne Sąd uwzględnił żądanie pozwu w całości.

O odsetkach Sąd orzekł w oparciu o art. 481§1 kc, zgodnie z którym wierzyciel może żądać odsetek, jeżeli dłużnik opóźnił się ze spełnieniem świadczenia.

W wezwaniu do zapłaty powódka określiła pozwanej 7-dniowy termin od daty jego doręczenia. Pismo zostało doręczone dnia 29 lipca 2019 r. Zatem pozwana popadła

w opóźnienie w dniu 06 sierpnia 2019 r. i od tej daty powódka mogła domagać się zasądzenia odsetek za opóźnienie. Powódka jednak zażądała ich od dnia następnego, a Sąd był jej żądaniem związany (art. 321§1 kpc). Nadto Sąd uznał, iż w związku z tym, iż pozew został złożony po dniu 01 stycznia 2016 r. powódka domaga się zasądzenia odsetek ustawowych od powyższego dnia według stawki wynikającej z treści art. 359 kc. Zasądzeniu odsetek w

wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie sprzeciwiał się art. 321§1 kpc, albowiem zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie, w sytuacji w której powódka żądała jedynie odsetek za opóźnienie (skoro wysokość tych pierwszych jest większa) stanowiłoby orzeczenie ponad żądanie (por. wyrok SA w Łodzi z dnia 10 kwietnia 2017 r., I ACa 1261/16).

Mając na uwadze powyższe Sąd uwzględnił roszczenie powódki w całości, o czym orzekł w pkt 1 sentencji wyroku.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98§1 i 2 kpc, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik.

Na koszty te w rozpoznawanej sprawie złożyła się opłata sądowa od pozwu w kwocie 400,00 zł obliczona zgodnie z art. 13 ust. 4 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. tj. z 2019 r., poz. 785 ze zm.), koszty zastępstwa procesowego powódki w kwocie 1.800,00 zł obliczone zgodnie z §6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.) oraz kwota 17,00 zł tytułem opłaty od pełnomocnictwa pełnomocnika pozwanej, wynikająca z art. 1 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 225, poz. 1635 ze zm.).

Pozwana przegrała proces w całości, musiała więc w całości ponieść jego koszty. Dlatego też Sąd zasądził od niej na rzecz powódki kwotę 400,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Nadto, zarządzeniem z dnia 07 grudnia 2020 r. Przewodnicząca nakazał zawrócić pełnomocnikowi powódki (prokurentowi) kwotę 100,00 zł z tytułu nadpłaconej opłaty sądowej.

sędzia Katarzyna Górna-Szuława